tíðindablaðið
sosialurin
Nr. 164 Mikudagur 30. august 1995 · 69. árgangur · Krónur 7,00

Allan Simonsen tikið landsliðið út til Russlands-dystin:

Jan Dam aftur í hópinum

síða 11,12 og 13

Holger Lavesen, konsernstjóri í Dong er við á ferðini

30 fólk koma í dag:

Danska DONG góðar vónir um føroyska olju

síða 7

Tollstovan ivast ikki:

Bert útflytarin eigur rækjurokningina

–Skal Tollstovan rinda rækjurokningina, so má eitt rættarmál fella dóm. Fiskasølan váttar í útflutningsskjølunum, teir fingu frá Tollstovuni, at rækjurnar vóru av føroyskum uppruna, sigur Leivur Gregersen, fyrrverandi stjóri á Tollstovuni. Sitandi stjóri á Toll og Skattstovuni, Petur Alberg Lamhauge gevur honum rætt: -Fáa vit rokningina, verður hon avvíst í stundini, sigur hann síða 5

John Smith skrivar

Dapur samfelagseygleiðari:

Føroyar verða upphøgdar

síða 11,12 og 13

sosialurin

Ábyrgdarblaðstjóri: Jan Müller
Fyrisitingarstjóri: Kristjan Dahl
Ljósmyndari: Kalmar Lindenskov

Blaðfólk: Randi Jacobsen
Dagny Joensen
Hilmar Jan Hansen
Jóhannus Eidesgaard

Útgevari, uppseting og prent: P/f Sosialurin
Bústaður: Argjavegi 26, Argjum

Postadr.: Postsmoga 76, 110 Tórshavn
Telefon: 11820
Telefax: 14720

Danskur áhugi fyri føroysku oljuni

Oddagrein

HOAST ikki so nógv er at frætta frá kanningunum, sum verða gjørdar í føroysku undirgrundini - hetta er jú eitt jarðbundið mál - so skilst, at tað gongur framá. Seismisku kanningarnar eru liðnar og verður nú bara arbeitt í landi við at viðgera upplýsingarnar. Stóra oljusamtakið Atlantic Margin Groupe gjørdi nakrar serstakar seismiskar kanningar í summar og úrslitið av teimum fyriliggur ikki enn. Í løtuni verða gjørdar kanningar úr flogfari. Her fyriliggur heldur einki úrslit.

UM somu tíð sum hesar kanningar fara fram og upplýsingarnir verða viðgjørdir verður arbeitt víðari á Oljufyrisiting og í Oljuráðleggingarnevnd. Arbeitt við at gera uppskot til undirgrundarlóg og uppskot til 1. útbjóðingarumfar.

Í løtuni eru fleiri føroyskar fyritøkur við at gera seg klárar til at fara við á altjóða oljuframsýningina í Aberdeen. Rættiliga stórt tal av føroyingum verður við og er hetta fyrstu ferð vit luttaka á slíkari framsýning. Nú kann onkur siga, at hetta er dekans ov tíðliga, tá hugsað verður um, hvussu stutt vit eru komnir við kanningunum og enn einki prógv hava fyri, um olja í heila tikið er í undirgrundini. Tað kann vera men hinvegin eiga vit at brynja okkum út longu nú til at taka ímóti eini komandi oljuvinnu. Spurningurin er heldur um vit ikki eru ov sein á sjóvarfallinum at leggja ein útvikling her á landi til rættis, soleiðis at vit eru tilreiðar at taka ímóti eini oljuvinnu og fáa nakað positivt burtur úr henni. Vónandi fer luttøka okkara í Aberdeen at geva góð úrslit og kanska verða tað skumpið, sum skal til fyri, at føroyska samfelagið fær eyguni upp fyri tí avbjóðing, sum stendur fyri framman.

MEN tað eru so ikki bara vit, sum vilja kunna okkum um oljuvinnu og hvat henda hevur at bjóða. Útlendingar vísa okkum stóran áhuga. Og tað er vitjanin í dag av danska felagnum DONG eitt gott dømi um. Higartil hava tað so verið tey stóru oljufeløgini uttan fyri ríkið, sum hava vitjað henda vegin og víst áhuga fyri undirgrundini. Vit hava lítið hoyrt til nakran áhuga í Danmark. Nú vísir tað seg tó, at almenna danska oljufelagið DONG hevur stóran áhuga fyri føroyska økinum. Felagið heldur fund í Føroyum.

TAÐ er eingin loyna, at tað millum føroyingar finst ein løgin kensla, hvat danska áhuganum fyri okkara undirgrund viðvíkur. Oftani verður gitt, at danir í veruleikanum ætla sær føroysku oljuna og at hetta er partur av "loyniligu" ætlanini teir hava viðvíkjandi Føroyum. DONG hevur so spælt við opnum kortum tað vit vita og siga seg hava áhuga í økinum. Vónandi fer vitjan teirra at loysa upp fyri málinum og geva føroyingum eina betri fatan av, hvat donsk oljufeløg vilja og kunna her - nú og í framtíðini.

Sosialurin

Lesarabrøv

Ein tøkk til -nn-, (hj.) og Sosialin

Nú tað frættist, at -nn- og (hj.) í nærmastu framtíð ikki fara at skriva ÍtróttarSosialin fyribils, skal her frá ljóða ein tøkk til tykkum báðar, fyri tað vala arbeiðið, sum tit hava gjørt fyri ítróttin í Føroyum. Ongantíð áður hevur nakað føroyskt tíðindablað gjørt eitt so gott og miðvíst arbeiði fyri fótbóltin. Tit hava lagt eina »linju«, ið tit til fulnar hava fylgt. Umframt frásagnir frá kappingum heima í Føroyum, er stórur dentur lagdur á fótbóltshagtøl, sum hevur verið ein býur í »Kinahavinum« í føroyskum fótbólti. Altjóðafrásagnir og altjóðafótbóltspolitikkur røkkur longur enn til Hetlands og Orknoyggjar.

Tað hevur verið stuttligt at eygleitt pennarnar. Annar bráður við tí meira lætta penninum - hin við tí meira søgukenda sniðnum. Eitt makarapar, sum hevur skapt eina heild, og hevur megnað at skriva sína meining við argumentum aftanfyri. Ikki fleiri rósur á hesum sinni, tær vaksa ikki í stórum tali í okkara kæra landi, nú heystið nærkast, men vónandi verða tær fleiri, tá ið várið kemur aftur.

si

Viðvíkjandi endurfíggingini av kommunuskuldini

Soljóðandi skriv er sent býráðsformanninum, Lisbeth Petersen:

»Skjótt eru 1 1/2 ár liðin síðani Býráðið, saman við Føroya Kommunufelag v.m., gekk undir kravboð landsstýrisins um at geva Føroya Banka heimild til, býráðsins vegna at samráðast um endurfígging av kommunuskuldini. Neyvan varnaðist nakar okkara, sum tá sóu okkum noydd at góðtaka hesa loysn, at hetta arbeiði teirra fór at vara meira enn nakrar fáar mánaðir. Nú ár eru um at vera liðin, og einki rókist fyri eini loysn, hóast fleiri tíðarfreistir eru fráboðaðar okkum – seinasta í farnu viku. loyvir undirritaði sær at heita á Býráðið um á fyrstkomandi almenna býráðsfundi aftur at taka til viðgerðar málið um endurfíggingina av kommunuskuldini.

Uttan í hesum brævi at gera meg til talsmann fyri ávísari loysn, meti eg tó at skilabest man vera, at býráðið velur at taka málið aftur úr hondum bankans, og sjálvt arbeiðir víðari á tí støði hesir eru komnir, ásannandi at teir eftir øllum at døma ikki megna/vilja fullføra uppgávuna. Setir landsstýrið seg ímóti hesum eigur møguleikin at steðga øllum samskifti við bankan at verða umhugsaður um hetta á nakran hátt letur seg gera, til endaligt nøktandi úrslit fyriliggur.

Støðan, og tað er fyrst og fremst støðan hjá teimum borgarum, sum her búgva, var vánalig, tá avgerðin varð tikin, og er í stóran mun versnað hetta 1 1/2 árið, bankin hevur dráttað. Fleiri hundrað eru hesa tíðina flutt ella rættari sagt flýddi undan neyðini. Ein lætti í rentu- og avdráttarbyrðuni var og er bráðneyðugur og eigur beinanvegin at verða borin víðari sum lætti í nú drepandi kommunuskattinum.

Eftir øllum at døma varð skeivt mett tann dagin vit góvu eftir fyri trýsti landsstýrisins. Mett varð, at Føroya Banki hevði áhuga í at fáa málið loyst, men mangt bendir á, at hesin er nøgdur við hvønn dag, ið ferð. Pengin vænta teir at fáa so ella so, fyrr ella seinni. hvør dagur ber beri fleiri rentur við sær, og skuldin økist dag eftir dag av hesum rentum, sum teir miskunnarleyst leggja oman á lánini.

Og hann, ið gjalda skal, er vanligi borgarin, hvørs byrðar frammanundan eru ómenniskjansliga tungar. Sum politikarar, valdir at skipa fyri samfelagnum, kunnu vit ikki framhaldandi lata hendan at burð bankans móti teim, sum við valið vístu okkum álit, ótamaðan fara aftur við borðinum«.

Vinarligast,

Jenis av Rana,
býráðslimur

Bussrutan í Sandoy

Í Dimmalætting 17. aug. í ár er lesarabræv um bussrutuna til eysturbygdirnar í Sandoy undirritað Palli Dalsgaard.

Gott at onkur ger vart við slíkan órskap, fyri bert at taka endan av greinini: Sitert: Vælsignaðir, fáið hetta rættað, tí hetta er láturligasta broyting, ið nakrantíð er gjørd í eini ferðaætlan. Sitat endað.

Undirritaði vil loyva sær at gera vart við eina aðra meira álvarsama láturliga broyting, og er hon ferðasambandið til Suðuroyar. Broytingin er leygarkvøld kl. 20.00 Tórshavn-Vág-Drelnes. Í ferðaætlanini [illegible] á síðu 13 stendur, frá ferð kl. 20.00 koma á Drelnes kl. 22.15, í staðin fyri sum nú kl. 23.15. Hetta kann ikki vera rætt atborið í hesum peningaleysu tíðum.

Á síðu 7 í somu ferðaætlan stendur kostnaður fyri leigu av strandfaraskipum. Leigugjald Teistin pr. tíma kr. 15.000. So má væl tøknast við at skipið kostar tað pr. tíma, fyri at halda skyldur sínar.

Brúkið heldur ovðslupeningin til at gera ferjulegna á Drelnesi liðna við, og brúkið farleiðina Tórshavn-Drelnes, bíligasta og stytsta sigling fyri ferðandi eins og samfelagsliga fættatiárini eru farin, skuldi verið gingið upp fyri teim føroyingum, ið eftir eru!

Vælsignaðir ábygdarhavarar. Gevist við hasard spælinum. Haldið ikki teir fáu eftirverandi skattgjaldararnar fyri turru rukku.

Tað eru ongar tómar pappeskjur at fáa í landinum. Allar verða brúktar til eitt katastrofu endamál, at pakka viðføri, klæði, leikur o.a. hjá unga ættarliðnum, grundstuðlunum undir føroyska samfelagnum, skrykt upp við rót, sum er tvingaður saman við flytifuglinum, ið nú sigur Føroya landi farvæl. Tó munurin er ein, flytifuglurin sæst og hoyrist, um Guð vil, komandi ár. So er bara ikki við Føroya lands dýrastu ogn.

Vinarliga,

Uni Persson

AFLYSNING AF TVANGSAUKTION

Tvangsauktion over ejendommen matr. nr. 1489 b, Klaksvík bøgd, beliggende Klaksvík, (AS 1995-95), berammet til **torsdag den 14. september 1995, kl. 11.00** aflyses herved.

Færøernes fogedret,
den 25.08.95
Henrik Engell Rhod
dfm.

Rimmar ÚTSØLAN heldur fram

Komið og gerið kvettið!

Mótabúðin Rokoko

Syðrugøta – Tlf. 41039

Leiðslan í milliardafyritøkuni seminar í Føroyum:

Danska DONG vónir um olju við Føroyar

Ikki færri enn 30 fólk í leiðsluni hjá donsku olju- og gassfyritøkuni DONG koma til Føroya í dag. Tey fara at halda sín árliga fund á Hotel Føroyum. Holger Lavesen, ovasti stjórin heldur góðar møguleikar vera at finna olju í føroysku undirgrundini

Holger Lavesen, stjóri í DONG konsernini. Mynd jan

DOPAS hevur framkomna tulkingarútgerð til seismikk. Mynd jan

Í dag koma allir stjórarnir í stóru donsku olju- og gassfyritøkuni, DONG til Føroya at halda sítt árliga leiðsluseminar. Har verður tosað um framtíðar strategiina og her koma Føroyar so natúrliga inn í myndina. Í hesum sambandi verða fleiri fyrilestrar hildnar, eitt nú skulu fleiri føroyingar halda fyrilestur. Teirra millum eru bæði Martin Heinesen, leiðari á Oljufyrisitingini, Arni Olafsson, formaður í Oljuráðleggingarnevndini og nevndini, sum samráddist við breta um markið og eisini Arne Nørrevang, professari fer at halda fyrilestur.

Alment partafelag

DONG stendur fyri Dansk Olie og Naturgas og er ein almenn fyritøka, sum stendur undir danska orkumálaráðnum.

Fyritøkan, sum verður rikin sum vanligt partafelag, arbeiðir annars sum aðrar handilsligar fyritøkur og hevur hesi seinastu árini havt rættiliga stóra framgongd.

DONG hevði í fjør ein umsetning upp á umleið 7 milliardir kr. Yvirskotið varð uppá góðar 600 milliónir.

DONG er sjálvt móðurfelagið. Undir tí eru fleiri onnur feløg, sum taka sær av fleiri vinnuøkjum innan olju og gass. Her millum annað sølu av gassi og oljuflutningi o.s.fr.

Tað er ikki fyrr enn nýliga, at fyritøkan er farin upp í leitingar- og kanningarvirksemi við tí fyri eygað sjálv at standa fyri framleiðslu av bæði olju og gassi.

Fyritøkan arbeiðir serliga í Norðsjónum men er nú eisini farin at vísa áhuga fyri øðrum umráðum, eitt nú er fyritøkan við í eini verkætlan í Litauen.

Í Norðsjónum hevur fyritøkan knýtt samarbeiði við fleiri stórar altjóða oljufyritøkur so sum Amerada Hess og Statoil og er nú eisini við í flestu av lisensunum, sum vórðu bodnir út í danska partinum av Norðsjónum seinast. Tey er tað so kallaða 4 lisensumfarið.

DOPAS

Sum nakað nýtt er DONG ella rættari sagt dótturfelagið, sum verður stytt DOPAS og stendur fyri Dansk Olie og Gasproduktion farið upp í eitt samstarv við amerikanska felagið Amerada Hess, tað bretska Lasmo og tað norska Norsk Hydro við tí fyri eygað at vera við í eini møguligari komandi føroyskari oljuvinnu.

Avtalan millum hesi feløgini varð undirskrivað í mars mánaði í ár.

Sosialurin vitjaði fyrr í ár inn á gólvið á høvuðsborgini hjá DONG í Hørsholm uttan fyri Keypmannahavn, har vit m.a. hittu oddamannin í allari konsernini, Holger Lavesen og leitingar- og kanningarleiðaran Jan Terje Edwardsen.

Teir vóru annars í Føroyum í desember mánaði í fjør, har teir nýttu høvi at hitta løgmann og annars umboð fyri føroysku oljufyrisitingina.

Tað varð á hesi vitjan, at teir fingu hugskotið til at halda sín árliga leiðslufund í Føroyum í ár.

"Jomfruuligt øki"

Jan Terje Edwardsen er jarðfrøðingur, og er hann sum og flestu aðrir av starvsfeløgum hansara sera varin at úttala seg um møguleikarnar at finna olju í føroysku undirgrundini.

Teirra útsagn um føroysku undirgrundina er positivt, men teir hava kortini havt hóvi at byggja at tættari og gera sínar metingar.

Út frá hesum kann sigast, at talan er um eitt sokallað "jomfruuligt" øki, sum enn er heilt ókannað. Tað er eingin loyna, at talan er um stórar tøkniligar avbjóðingar, tá hugsað verður um stóra dýpið, eitt nú Hetlandsrenna og annars um veðurviðurskiftini.

Geofysisku kanningarnar, sum eru gjørdar í økinum, eru lovandi, men helst skulu tað finnast stór felt, um tað skal loysa seg at gera íløgur her.

Hann viðgongur, at basaltið er ein trupulleiki.

Men eg má siga, at hetta er eitt áhugavert øki, tí tað er jú ikki kannað nøgv áður.

Kanningarstjórin hjá DOPAS heldur, at føroyingar eiga at gera sær greitt, tá útbjóðing kemur upp á tal og reglur skulu gerast fyri slíkari, at hædd má takast fyri teim trupulleikum og avbjóðingum, sum júst hetta økið setir oljufeløgunum.

Góðir møguleikar at finna olju

Holger Lavesen, sum í dag er oddamaður í samtaksstjórn í allari DONG konsernini sigur, at teir seta stórar vónar til samstarvið við hini feløgini í samtakinum og vónar hann at fáa gott samstarv við føroyskar myndugleikar.

Hann heldur føroyska økið vera spennandi og eisini eitt natúrligt arbeiðsumráði hjá DOPAS, nú tað er farið at byggja út um landoddarnar. Tá vil tað vera rættiliga natúrligt at vísa Føroyum ans - og hetta er eisini natúrligt, nú so tætt samstarv er við amerikanska Amerada Hess í Norðsjónum, sum eisini hevur stóran áhuga fyri føroyska økinum.

Holger Lavesen heldur góðar møguleikar vera fyri at finna olju í føroysku undirgrundini.

Hvat viðvíkur leiklutinum hjá DONG í Føroyum í framtíðini, so fer hesin burturav at byggja á kommerciel sjónarmið.

Gode perspektiver

At Føroyar hava stóran áhuga hjá DONG konsernini sæst m.a. eisini av seinastu ársfrágreiðingini. Har verður m.a. sagt undir partinum "Perspektiver for efterforskning":

"På lidt længere sikt er der gode perspektiver for DONG i efterforskning ved Færøerne. Den danske regering har opfordret danske selskaber til på forretningsmæssig basis at gå ind i efterforskning efter olie og naturgas på det færøske område. DONG har gennem snart tre år været i dialog med de færøske mynd-ig

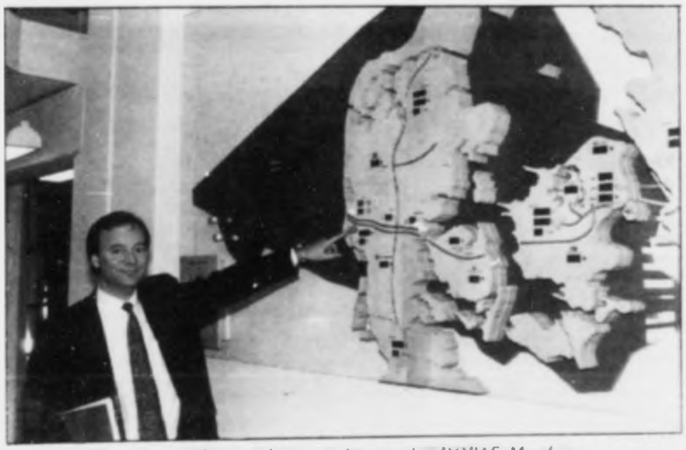

Jan Terje Edwardsen, leiðari fyri leiting og kanning hjá DOPAS. Mynd jan

Hugo Schrøder, nevndarformaður í DONG

Mynd D Magasinet